Woensdag 7 October 1942 DAGBLAD 59ste Jaargang, No. 3721

AMIGOE DI CURACAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
I. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Japanse aanvallen in Salomons Archipel.

Zware Japanse kruiser beschadigd.

Willkie dringt aan op een algemeen offensief der Verenigde Landen.

Weinig verandering in hardnekkige Russische strijd.

JAPANSE STRIJDMACHT VERSLAGEN.

Het Chinese Hoofdcommando maakte bekend, dat een Japanse strijdmacht van meer dan duizend man sterk, welke zich van Kinhwa voortbewoog tegen de Chinese posities ten Zuid-Westen van de stad, is verslagen met verlies van 200 Japanse doden en gewonden (Tsjungking, (AP) 6.10).

DE STRIJD OP DE SALOMONSEILANDEN.

De Noordamerikaanse Marine gaf het volgende communiqué uit, gebaseerd op berichten, die tot 17.30 uur E.W.T. ontvangen werden:

„**Stille Zuidzee:** Op 3 October poogde een kleine groep Japanse bommenwerpers, voorafgegaan door ongeveer 30 0-gevechtsvliegtuigen, de Noordamerikaanse installaties op Guadalcanal aan te vallen. De luchtafweerbatterijen schoten 2 vijandelijke gevechtsvliegtuigen neer, terwijl nog 9 aanvallende Nullen werden neergeschoten door Wildcat-gevechtsvliegtuigen van de Marine. De vijandelijke bommenwerpers keerden terug en wierpen geen bommen. Een Noordamerikaans vliegtuig ging verloren, doch de vlieger werd gered. Gedurende de nacht van 3 op 4 October vielen duikbommenwerpers van de Marine en het Corps Mariniers een zware vijandelijke kruiser en verschillende torpedojagers aan, die bezig waren met troepenversterkngen te Guadalcanal aan land te zetten. Een voltreffer werd geplaatst op de kruiser. Een onzer vliegtuigen werd neergeschoten, doch de bemanning werd gered.

Op 4 October plaatsten torpedobommenwerpers van de Marine en het Corps Mariniers kort na het aanbreken van de dag twee torpedo-treffers op de kruiser, welke nog steeds rookte tengevolge van de vorige bomtreffer. Jachtvliegtuigen van het leger en duikbommenwerpers van de Marine en het Corps Mariniers bombardeerden en beschoten Japanse troepen en voorraaddepôts op Guadalcanal.

Tijdens de bovengenoemde periode was er weinig activiteit tussen de grondstrijdkrachten op Guadalcanal. De vijand ging voort kleine detachementen van troepen op het eiland aan land te zetten onder dekking van de duisternis" (Washington, (AP) 6.10).

DE AUSTRALIERS TREKKEN DE OWEN STANLEY BERGEN OVER.

Berichten van het slagfront op Nieuw Guinea deelden mede, dat de Australische troepen de laatste steile hellingen zijn overgetrokken, welke leiden naar de pas door de Owen Stanley keten in het Zuiden van Nieuw Guinea. Zij hebben echter nog steeds geen teken bespeurd van de Japanse strijdkrachten, die zich in Noordelijke richting terugtrokken naar haar basis te Buna. De vlucht van de Japanners plus de verschijning van een Japans convooi, dat Maandag van Buna in Noordelijke richting voer, hebben de Japanse activiteiten nog geheimzinniger gemaakt.

Het is nog niet duidelijk of het convooi, dat aangevallen werd door Noordamerikaanse bommenwerpers, had gepoogd om versterkingen aan land te zetten of vijandelijke strijdkrachten weghaalde. Men herinnert er echter aan, dat de Japanners zich van de baai te Milne teruggetrokken, toen zij zich gesteld zagen voor een overweldigende overmacht (Sydney, (AP) 7.10).

AANVAL OP RABAUL.

De Bommenwerpers van MacArthurs Commando sloegen door een verwoede Japanse tegenstand heen om Rabaul en de vijandelijke schepen op zee te bestoken. Noordamerikaanse Vliegende Forten wierpen bommen op de vliegvelden en installaties van Rabaul en vochten zich 50 minuten lang een weg terug door Nullen (Japanse 0-vliegtuigen). Middelzware bommenwerpers, die ook door Noordamerikaanse vliegers bemand werden, stieten op een gelijksoortige weerstand nabij Buna, doch vielen twee Japanse torpedojagers en een groot transportschip aan (Ergens op Nieuw Guinea, (AP) 7.10).

AANVALLEN OP BIRMA.

Het communiqué van de Britse luchtmacht in Brits Indië luidt als volgt:

„Blenheim-bommenwerpers vielen de olievelden te Yenangyaung in Midden-Birma gisteren aan. Bomtreffers werden waargenomen tussen de gebouwen en de boortorens. Andere Britse vliegtuigen vielen de barakken te Kalewa en de objecten in de valleien van de rivieren Tsjindwin en Myattha aan. Van alle operaties keerden alle vliegtuigen veilig terug" (New Delhi, (AP) 6.10).

VIJANDELIJKE VLIEGTUIGEN BOVEN BENGALEN.

Het Gouvernement van Bengalen (Brits Indië) deelde mede, dat vijandelijke vliegtuigen gedurende de laatste weken zijn waargenomen boven verscheidene punten in de Bengaalse provincie (Calcutta, (AP) 6.10).

WILLKIE CONFEREERT MET TSJANG KAI SJEK.

Wendell Willkie bracht Maandagavond 6 uren in conferentie door met Tsjang Kai Sjek, doch stond heden weer vroeg op voor een nieuwe drukke dag.

Zijn bespreking met Tsjang was de vierde en de langste, welke ooit door den Chinesen leider is toegestaan aan enig buitenlands personnage. Het nieuwsblad „Ta Kung Pao" bracht in een krachtig gesteld hoofdartikel de hoop tot uitdrukking dat Willkie Roosevelt en het Noordamerikaanse publiek zou inlichten omtrent China's verlangens.

P. S. Foo, de Vice-Minister van Buitenlandse Zaken, die optreedt als Regeringszegsman, deelde mede, dat Willkie's bezoek „een ontzaggelijke inspiratie heeft gebracht voor het volk en het leger van China. Wij twijfelen er niet aan dat hij een even groot succes zal behalen wanneer hij terugkeert om den President en het volk van de Verenigde Staten omtrent China te vertellen. De indruk die hij hier gemaakt heeft, zal met de tijd dieper worden naargelang de Verenigde Staten en China samengaan om de oorlog te winnen en — wat belangrijker is — om de vrede na de oorlog te winnen" (Tsjungking, (AP) 7.10).

EEN VERKLARING VAN WILLKIE.

Reilly O'Sullivan seint uit Tsjungking:

„Een algemeen gewapend offensief overal door al de Verenigde Landen" werd bepleit door Wendell Willkie in een energieke verklaring waarin hij ook meer wapens vroeg, speciaal voor Rusland en China, en het volkomen afzien van elk imperialistisch voornemen van de Westelijke landen in Azië. Zijn verklaring werd uitgegeven na de vierde bespreking met Generalissimus Tsjang Kai Sjek.

Zij was in dezelfde onopgesmukte stijl gesteld als die hij in Moskou aflegde bij het vragen om een tweede front „op het vroegste ogenblik dat onze militaire leiders zullen goedkeuren".

Zijn verklaring op Dinsdag was echter uitgebreider en weerspiegelde niet alleen het ongeduld over het openen van offensieve vijandelijkheden over de gehele wereld doch ook over de snelle levering van materialen aan China en Rusland. Ook vroeg de verklaring om — wat hij noemde — zuiver omlijnde garanties voor de naoorlogse onafhankelijkheid en democratie voor de volken van Azië.

Willkie zeide: „Het is mijn persoonlijke mening, dat de tijd gekomen is voor een algemeen gewapend offensief overal door al de Verenigde Landen. Wij zijn klaar om enkele beslissende slagen toe te brengen als ik kan gelooven wat ik met mijn eigen ogen gezien heb".

Willkie wees erop, dat zijn reizen hem hebben gevoerd door „dertien koninkrijken, Sovjet-republieken, mandaatgebieden, koloniën en onderhorigheden" (Tsjungking, (AP) 7.10).

AMBASSADEUR STANDLEY NAAR DE VERENIGDE STATEN.

Admiraal William Standley, de Noordamerikaanse Ambassadeur in Rusland, maakte bekend, dat hij spoedig naar de Verenigde Staten vertrekt om te confereren met Roosevelt omtrent het „coördineren der uiterste oorlogsinspanningen van de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie".

Standley sprak gisteren met Molotov om hem in te lichten omtrent zijn vertrek. Hij was van plan om een bijeenkomst te hebben met Stalin alvorens te vertrekken. Hij zal op zijn vlucht naar huis worden vergezeld door Kolonel Joseph Michela, den Militairen Attaché, en Kapitein Jack Duncan, den Marine Attaché.

De Admiraal zeide, dat hij den President zal vertellen van de trouwe steun, welke het Russische volk biedt aan de oorlogvoering en dat hij zou trachten alle mogelijke hulp voor hen te verkrijgen (Moskou, (AP) 6.10).

HITLER WIL CONCESSIES IN FRANS WEST AFRIKA.

James M. Long seint uit New York:

De Duitse radio opperde de mogelijkheid, dat Hitler zou kunnen trachten door het toepassen van bepaalde druk Frankrijk te dwingen militaire concessies in West-Afrika aan het Reich toe te staan. Tevens liet men doorschemeren, dat Groot Britannië en de Verenigde Staten Dakar zouden kunnen nemen, en dat Marokko als pand aan Spanje zou worden toegekend.

De radio van Berlijn zeide: „Artikelen in de Parijs pers (onder Duits toezicht) weiden uit over het doel van de toenemende eisen onder de Fransen om een krachtige defensie, teneinde te voorkomen, dat Frans West Afrika de weg zal opgaan van Æquatoriaal Afrika, Syrië en Madagascar".

Hiermede wilde men te kennen geven, dat de Fransen Duitsland in staat moeten stellen deze gebieden voor hen te behouden, indien men wil voorkomen dat zij in handen van de Vrije Fransen en de Geallieerden vallen. Om de druk te helpen vergroten gaf de radio van Berlijn grote ruchtbaarheid aan een redevoering, waarin de wens van Spanje wordt geuit om een gebied te beheersen van de Pyreneeën tot de Atlas-gebergten. Uit een verklaring van Garcia Figueras, den Vertegenwoordiger van het Hoge Commissariaat voor Spaans Marokko, citeerde men het volgende: „Er is geen status voor Spanje in Noord-Afrika en de verdragen, die de Spaanse invloed in Noord Afrika hebben belemmerd moeten worden teniet gedaan". Hiermede werd klaarblijkelijk gerefereerd naar de beperking van Spaans Marokko tot een strook van 50 tot 115 kilometer breed langs de Noordwestelijke kust van Afrika, terwijl Frans Marokko een gebied omvat ten Noorden en ten Zuiden van de Atlas-gebergten en verder tot Algiers.

De radio van Berlijn beweerde, dat in de Parijse pers algemeen de vrees tot uitdrukking wordt gebracht over — wat men beschreef als — de „Noordamerikaanse infiltratie" in Afrika, die vooral Dakar bedreigt. Deze uitzendingen beweerden dat de Parijse pers kaarten van West Afrika toonde en artikelen, waarin defensiemaatregelen worden geëist. Een artikel van Henri Lebre in „Cri du Peuple" zou bijvoorbeeld het volgende zeggen: „De gevaren, die Dakar en West Afrika bedreigen, nemen elk uur toe". Hieraan voegde hij toe, dat de „politieke en economische waarde van Frans West Afrika zeer groot is, doch dat het strategische belang ervan even groot is. „Indien het zou vallen in Britse en Noordamerikaanse handen", zeide hij, „zullen zij in staat zijn Frans Noord-Afrika van achteren aan te vallen en zou het moederland zch voor het gevaar gesteld zien te worden afgesneden van zijn koloniale bezittingen. Er zou geen verontschuldiging voor zijn indien Frankrijk nogmaals ditmaal in West-Afrika — bij verrassing genomen zou worden, gelijk in Æquatoriaal Afrika, Syrië en Madagascar" (New York, (AP) 7.10).

GEEN VREEMDE DEMONSTRATIE MEER IN ZWITSERLAND.

De Zwitserse Bondsraad verbood alle toekomstige demonstraties van vreemdelingen, volgende op een viering van het oogstfeest door de Duitse en Italiaanse gemeenten op Zondag jl. Dergelijke manifestaties waren van zulke aard, dat zij „de politieke neutraliteit verhinderen" en „een gevaar inhouden voor de handhaving der orde en de rust" in Zwitserland (Bern, (AP) 7.10).

DUITSE GEVANGENEN ARRIVEREN IN CANADA.

Bijna duizend man uit het tankcorps van Erwin Rommels leger arriveerden in een haven aan de Oostkust van Canada. Zij werden voor de duur van de oorlog naar Canadese interneringskampen gezonden. De officieren, die gedurende de reis het toezicht oefenden, zeiden geen last te hebben gehad bij het aan land brengen van de gevangenen of tijdens de lange bootreis van Egypte uit. Poolse soldaten waren belast met de bewaking. (Een haven aan de Oostkust van Canada, (AP) 6.10).

Het nieuws van vandaag.

De Russen namen het initiatief in de bergen van de Caucasus, terwijl Duitse Alpinisten poogden door te breken naar de hoofdkelen, die van de Zwarte naar de Caspische Zee loopt. De Russische berichten geven te kennen, dat de Duitse „Edelweis" divisie, welke gekleed is in pronkerige sport-uniformen, hevige verliezen leed in de bergpassen toen de Russische eenheden zich op de nazies stortten (blz. 3).

Terwijl de Duitsers nieuwe divisies aanvoeren in de slag om Stalingrad, werd de furie van het gevecht overgeschakeld naar de arbeiderswijk. Het Russische middagcommuniqué geeft echter te kennen, dat talrijke Duitse aanvallen werden afgeslagen. Aan Russische zijde worden ook telkens versterkingen aangevoerd. Nu en dan komen de Sovjets voor de dag met Noordamerikaanse en Britse wapenen en thans wordt gemeld, dat zij een nieuw gevechtsvliegtuig in gebruik hebben genomen (blz. 3).

Wendell Willkie werkt zijn uitgebreid programma in Tsjungking gestadig af en heeft thans reeds de vijfde bespreking gevoerd met Generalissimus Tsjang Kai Sjek. De Chinezen zijn uiterst ingenomen met den populairen Noordamerikaan en deze is op zijn beurt erg ingenomen met de hartelijke Chinezen. Na de vierde bespreking met Tsjang heeft Willkie een verklaring uitgegeven, waarin hij aandringt op een ogenblikkelijk offensief overal door alle Verenigde Landen. Willkie zeide ervan overtuigd te zijn, dat enkele beslissende slagen aan den vijand kunnen worden toegebracht, „tenminste" — zo zeide hij — „als ik kan geloven wat ik met mijn ogen gezien heb" (blz. 1).

Op de Salomonseilanden schijnt het heet toe te gaan. De Japanners doen telkens pogingen om de eilanden te heroveren, die door de Noordamerikaanse mariniers zijn bezet en slagen er af en toen in om kleine landingen uit te voeren. Op Guadalcanal hebben zij weer enkele troepen aan land kunnen zetten onder dekking van de duisternis. Een zware Japanse kruiser werd beschadigd door de Noordamerikaanse vliegtuigen. Op Nieuw Guinea trekken de Australiërs over de Owen Stanley keten (blz. 1). Generaal MacArthur heeft aan dit front een bezoek gebracht en decoreerde op zijn terugreis den AP-correspondent Vern Haugland met de zilveren ster. De correspondent is gelukkig aan de betere hand, maar had nog zijn pyjama aan toen de Generaal hem het ereteken opspeldde. De zilveren ster wordt toegekend voor dapperheid in de strijd.

In de nacht viel de Raf Osnabrück in Duitsland aan (blz. 3).

Toenadering Suriname-Curaçao

Gebrekkig scheepvaartverkeer de grote hinderpaal.

De toestanden van de Surinamers op Curaçao.

Voor de Surinaamse radio-omroep is op Dinsdag 29 September j.l. een vraaggesprek gehouden over Curaçao van Ds. C. A. Paap met den Heer Patrick H. D. MacDonald, Hoofdklerk bij de C.P.I.M. alhier. „De West" gaf hiervan een verslag, waaraan het volgende is ontleend.

In dit vraaggesprek vertelde de Heer MacDonald eerst enkele algemeenheden over Curaçao die aan de inwoners van dit eiland meestal bekend zijn. O.a. vertelde hij van het drukke verkeer, de 30.000 telefoongesprekken, die hier dagelijks automatisch worden verwerkt enz.

Op de vraag van Ds. Paap om iets te vertellen omtrent de toestanden onder de Surinamers op Curaçao en hun posities in het algemeen zeide de Heer MacDonald het volgende:

— De Surinamers weten zich in het algemeen aan de Curaçaose samenleving wel aan te passen en zijn er velen onder hen, die goede vriendschapsbanden met Curaçaoënaars onderhouden.

Het is een alom bekend verschijnsel, dat het leven der vreemdelingen — dus ook van de Surinamers — in het buitenland op een geheel andere en duurdere basis gesteld is dan in eigen land. Dit brengt uiteraard geheel andere kosten met zich mee en geeft dit alles velen Surinamers op Curaçao nogal zorgen om met hun inkomsten op fatsoenlijke wijze uit te komen.

Toch dient men bij een beoordeling der posities van de Surinamers op Curaçao met allerlei omstandigheden en factoren rekening te houden, o.a. dat zij in zeer uiteenlopende betrekkingen werkzaam zijn, dat er een groep bij de C.P.I.M. werkzaam andere voordelen geniet, als vrije woning, licht en water in het Surinamersdorp te Suffisant, waar honderden vrijgezellen, tientallen gezinshoofden met hun vrouwen en kinderen gehuisvest zijn.

Ds. Steenstra getroost zich biezondere opoffering om de Godsdienstige belangen der Protestantse Surinamers in de Maatschappij woning-complexen gehuisvest, te behartigen. De behartiging van deze belangen der Katholieke Surinamers is in de goede handen gesteld van de R.K. Geestelijken, van wie in het biezonder de namen der Paters De Bruyn en Brada mogen worden genoemd, aldus de Heer MacDonald.

De Surinamers zijn werkzaam in administratieve betrekkingen als klerken, schrijvers, boekhouders en zo meer. Verder als vaklieden, zoals bankwerkers, draaiers, monteurs, pijpfitters en ook in andere betrekkingen als laboranten, assistent-destillateurs, pomplieden, motoristen, enz.

Op het eiland Curaçao is een 6-tal Surinamers als geneesheer gevestigd, waaronder 4 artsen, op Aruba 3 en 1 op ieder der eilanden Saba en St. Eustatius. In het Onderwijs zijn er vele Surinaamse krachten — mannelijke en vrouwelijke — werkzaam.

De Heer MacDonald vertelde verder over de C.P.I.M. en de positie van de Surinamers bij dit bedrijf. Over de voedselvoorziening deelde hij mede niet over voldoende gegevens te beschikken om onjuiste berichten dienaangaande te kunnen ontzenuwen. Hij verzekerde echter aan de luisteraars, dat het Curaçaose Gouvernement niet stilzit en al het mogelijke doet om de bevolking te vrijwaren van moeilijkheden op dit terrein.

In antwoord op een vraag van Ds. Paap omtrent de samenwerking tussen Curaçao en Suriname en de oprichting van de daartoe opgerichte Comité's, zeide de Heer MacDonald het volgende:

Het is plicht van ieder rechtgeaard Nederlander om in deze tijd er naar te streven tussen alle bevolkingsgroepen in de Nederlandse gebiedsdelen een samenwerking te verzekeren, een hechte band te smeden, opdat allen eensgezind kunnen staan in de strijd tegen den gemeenschappelijken vijand. Dit streven wordt krachtig aangewakkerd onder de Surinamers en hiertoe namen ook drie bestuursleden van de Surinaamse Vereniging „Justitia Pietas Fides" zitting in het Curaçaose Comité. Hoezeer men elk defaitisme verre zou moeten stellen, toch dient men de feiten nuchter voor ogen te houden. Men moet van het werk dezer Comité's niet te grote verwachtingen hebben, daar de omstandigheden — om bij de economische samenwerking te blijven — niet bepaald gunstig zijn om een goed contact tot stand te brengen tussen Curaçao en Suriname. Geen geregeld scheepvaartverkeer, het nog niet beschikken over een dusdanig overschot aan landbouwproducten (waaraan Curaçao behoefte zou hebben) om voor export te worden bestemd, het onttrekken van vele kleine landbouwers van hun eigenlijke werk in de landbouw voor andere werkzaamheden ten dienste der defensie, het rekening houden met de handelsrelaties reeds lange jaren van Curaçao met de omliggende Republikeinen (Venezuela e.a.), en nog vele andere omstandigheden, zowel in Suriname als op Curaçao.

Een goede propaganda, mits op deskundige wijze aangepakt, zal zeker op haar plaats en een middel zijn om partijen dichter tot elkaar te brengen.

Vacanties in Suriname.

In dit verband zou in overweging kunnen worden genomen de Curaçaose verlofgangers — bij het Gouvernement en bij de C.P.I.M. en andere grote maatschappijen — naar Suriname te doen overkomen om hier hun vacantietijd door te brengen. Dit zou een eerste stap op de weg van toenadering tussen Curaçao en Suriname kunnen zijn. Het bekende gezegde „Onbekend maakt onbemind" is ook hier van toepassing, daar er in het algemeen heel wat over Curaçao gefantaseerd wordt en ook weer velen op Curaçao er een opzichte van Suriname niet beter aan toe zijn. Ik maak mij sterk, dat Suriname aan deze verlofgangers heel wat moois te zien kan geven en de mensen hier, alom bekend om hun gastvrijheid en voorkomendheid, alles zullen doen om het dezen verlofgangers zo aantrekkelijk mogelijk te maken. Dan behoeven b.v. de C.P.I.M.-employees niet meer te trekken naar Barbados en kan ook in deze richting het nationaal gevoel tot uiting komen.

Verder vertelde de Heer MacDonald een en ander over het streven der Surinamers op Curaçao om hier meer sociaal op te treden. Hierbij sprak hij over de Vereniging „Suriname", die thans tot het verleden behoort, alsook over de St. Aloysius Kring die met steun van de R.K. Geestelijkheid zijn best doet in het belang van Suriname en de Surinamers te werken.

Burgerwachters op Marie Pompoen.

„Ik was de Lapzakman van het geval".

De Vader der Kranten schreef het volgende aardige stuk in „Vuur" van 1 October:

Zaterdag was ik lapzakman op Marie Pompoen, en een eerbaarder bezigheid is nauwelijks denkbaar. Met de Merrywheater waren we naar de plaats van de brand gestoven. Hoe wij aan dat rode, blinkende beest hingen! De Caraïbische bries stoof ons langs de warme leden! Er was iets van den Romeinsen wagenrenner in ons hart.

Van achter onze schrijftafel waren wij gekomen: de bankier en de krantenschrijver, de ambtenaar en de Secretaris van de Kamer van Koophandel en vele andere nuttigen-in-de-maatschappij.

Toen het rode beest stampend stilstond besprongen wij, vurig als de brand zelve, onze taak. De rechter rukte met den dentist aan het slangewagentje; het tengere hoofd van Economische Zaken greep naar sleutels en verdeelstukken, de persslang was in handen van de pers en het Hoofd van de Deviezencontrôle ging aan het koppelen alsof het zijn dagwerk ware. Bij de korf die gulzig in de watervindplaats lag stond de man van Radio-Holland. Zijn schoon en verantwoordelijk werk was het, toe te zien dat deze korf er de brui niet aan gaf en op eigen gelegenheid de watervindplaats niet zou verlaten om zich op een droger plekje neer te vlijen. Zelden heb ik een Radio-Hollandman met scherper blik een zuigbuiskorf zien bewaken.

Het rode dier schokte en bonkte. Zijn nikkel en koper schitterde en blikkerde in de zonnefelheid. Gulzig dronk het de Caraïbische Zee in. En gul braakte het het zoute water weer uit. In vier felle stralen. Getemd, gehanteerd, geleid door den journalist, den rechter, den dentist en den nogal omvangrijken aannemer.

En ik was de lapzakman van het geval.

Eerder dan zelfs de Voorzitter van de Algemene Rekenkamer een lekje in de begroting kon ontdekken, ontwaarde ik de lekjes in dit slangengebroed. En knielde neer. En grabbelde in de zak. En vond de lap en het touw dat de Caraïbische wateren wel temmen zou voor de brand. Daar ginds, vlak bij de broekspijpen van Sociale en Economische Zaken spoot een fel straaltje zonder nut en zin. rechtstandig omhoog. En bevochtigde het tenger zitvlak van den belangrijken ambtenaar, die nu een belangrijk staalpijpvoerder was.

De man gaf geen krimp. De man bleef zijn blussende taak volvoeren ondanks het druipen zijns zitvlaks. — Eén sprong, één greep, één kordate handbeweging van mij, den lapzakman, en het hatelijk straaltje was bedwongen. Een glimlach van dankbaarheid op het fijn-besneden gelaat des sociaal-economischen straalpijpvoerders was mijn beloning.

Een mòòie taak, vrienden, die van den lapzakman. Eerbare arbeid, kameraden, die van den Zaterdagsen lapzakman op Marie Pompoen, Marie Pompoen, wat zijn uw ogen dierlijk groen......

Exerceren.

„Oefening baart kunst" zegt Adjudant Postma „rechtsomkeert...mars!... links-rechts links-rechts... colonne rechts, links uit de flank......halt!...... stilstaan...borst vooruit...afstand nemen......dat gaan we nóg eens doen mannen...oefening baart kunst".

De mannen zwoegen een vol Zaterdagmiddags uur op een stukje weg in Mundo Nobo.

Vroeger besteedden zij die Zaterdagmiddag aan een tukje op bed, aan een ijsje in de Ritz, aan een biertje op Americano.

Doch nú wordt de plicht betracht.
En oefening baart kunst.
Mijn jeugd herleeft.
Twintig jaar geleden.
Het vierde R.I.

De Morspoortkazerne van Leiden. Een geestig Hollands torentje. Een echt-Hollands ophaalbruggetje. Een exercitieterrein. En het kind-dat-ik-toen-nog-was: rechtsomkeert!..... mars!......links-rechts... links-rechts, links-rechts...colonne links ...rechts uit de flank...... halt!...... stilstaan... borst vooruit......

Nú ben ik een redelijk heer van middelbare leeftijd. Nog maar acht-en-twintig jaar en ik ben al zeventig.

Maar deze Zaterdagmiddag is voor de plichtsbetrachting.
Op Mundo Nobo.
Op een stukje hete weg.
In de felle zon.
Oefening baart kunst mannen!
Geeft acht! Voorwaarts...... marrrs!

Aruba.

ZUSTER EMILIA †.

Hedenmorgen overleed te Aruba de zeer beminde Zuster Emilia van de Zusters Dominicanessen. Zuster Emilia, in de wereld Willemse, bereikte de 68-jarige leeftijd en bracht het grootste deel van haar leven in de Missie door. Zij was jarenlang hoofd van de Ulo-school te Oranjestad, Aruba. In 1938 moest zij om gezondheidsredenen naar Nederland terug, doch haar hart trok naar de Missie en zij kreeg toestemming om weder naar Aruba te gaan. Op het ss. „Simon Bolivar" boekte zij passage met nog 3 andere Zusters. Tijdens de ramp, die het schip in die sombere Novemberdagen trof, waren de Zusters een voorbeeld voor allen.

Op Aruba aangekomen gaf Zuster Emilia privaatlessen aan haar medeZusters.

Zuster Emilia was zeer bemind bij de Arubanen en velen betonen hun rouw door het halfstok hijsen van de vlag. God zal dit verdienstelijk leven zeker naar waarde belonen.

Zij ruste in vrede.

MEVROUW WAGEMAKER HERSTELLEND.

Mevrouw Wagemaker-Jonkers de echtgenote van Gezaghebber Izaak Wagemaker wordt langzaam aan beter. Alhoewel zij nog in het hospitaal is, is haar toestand van dien aard, dat zij misschien binnenkort weer naar huis mag gaan.

DE REGEN VALT.

De vorige week werd Aruba verrast met een tamelijk zware regenbui gepaard met bliksem. Op het vliegveld maakte de Snip reeds aanstalten om te vertrekken, doch gezien het slechte weer dat plotseling kwam opzetten, besloot de vlieger om de reis te onderbreken.

De passagiers werden per auto bij de cabine afgehaald, daar de regen met stromen neerviel. Het vliegtuig, dat om 8 uur zou vertrekken, kon pas 9.45 uur weggaan. Tengevolge van deze regen botsten twee auto's tegen elkaar in de buurt van Savoneta, waarbij twee personen zwaar gewond werden, die per Rode Kruis ambulance naar het San Pedro hospitaal moesten worden overgebracht. De politie heeft deze zaak in onderzoek. Alhoewel er gezegd wordt, dat sterke drank — gevolg van regenblijdschap — hier een rol gespeeld heeft, is het toch niet uitgesloten, dat tengevolge van de zware regen het uitzicht belemmerd werd of dat een der auto's uitgleed.

De regenbui schijnt algemeen te zijn geweest en reeds is men doende te planten.

MEVROUW DE WEDUWE JOHANNA E. KUIPERI †.

Op 2 October overleed alhier Mevrouw de Weduwe Johanna E. Kuiperi, in de dagelijkse omgang bekend als Sjon Nachi Kuiperi, in de gezegende ouderdom van 88 jaar. Deze oude dame was zeer bekend en geacht op Aruba vooral omdat zij steeds bereid was haar mede-mensen van dienst te zijn. Aruba verliest met haar heengaan een buitengewoon edele en verdienstelijke vrouw. De overledene is de moeder van den Heer Gustaaf Kuiperi, den Redacteur van het Arubaans weekblad „La Verdad". Zij was de echtgenote van wijlen den Heer Herman Kuiperi, den zeer geachten en welbekenden oud-Nederlandsen onderwijzer, die tot heden in hoog aanzien is bij de zeer velen, die op zijn school geweest zijn. Er was veel belangstelling bij de begrafenis van Mevrouw Johanna Kuiperi. Dominee Gerard E. Alers sprak in het sterfhuis de gebruikelijke gebeden uit. Op het kerkhof hield de Amerikaanse dominee, Biggart, de grafrede. Hij koos tot text Psalm 23: De vallei des doods. Zij ruste in vrede.

ALGEMEEN NEDERLANDS VERBOND.

De welbekende regisseur Jan Pauw, die zich reeds een paar keren heeft laten kennen op toneelgebied — men denke aan het enorm succes van „Betje regeert" & „Tropenadel" heeft alweer een mooi toneelstuk in petto t.w. „Een ideaal echtgenoot". De opvoering van dit stuk zal plaats vinden op de 24ste October 1942 in het Rialto theater om 20 uur precies. De opvoering van „Een ideaal echtgenoot van Oscar Wild" zal geschieden door de Toneelgroep van de afdeling van het Algemeen Nederlands Verbond. De toegang voor de leden van het A.N.V. is gesteld à f 2.— per persoon (zonder familie) en de toegang voor niet leden is f 3.— per persoon. Het feit alleen, dat dezelfde mensen, die in de vorige stukken meespeelden, medespelen en dat de regie bij Jan Pauw berust, garandeert bij voorbaat een groot succes.

VERDUISTERING-SLACHTOFFERS.

Vrijdagavond omstreeks 19 uur stonden twee personen — een schutter en zijn moeder — te wachten op de autobus in de buurt van het Savonetakampement aan de zijkant van de hoofdweg. De schutter werd door een onbekende auto aangereden. Eerste hulp werd verleend door de Amerikaanse troepen, die het slachtoffer naar het nabijzijnde hospitaal der Amerikanen brachten. Later werd het slachtoffer naar het San Pedro hospitaal vervoerd. De onbekende auto reed gewoon door zonder om te kijken naar het slachtoffer. Dit geval is vanzelf sprekend in onderzoek.

Twee gebroeders R. keerden in de nacht van Zaterdag op Zondag naar huis en de jongste broer kwam te vallen, misleid door de duisternis met het noodlottig gevolg, dat hij zijn sleutelbeen brak. Daar hij een employee is van de Lago Oil & Transport Co. werd het slachtoffer per ambulance naar het Lago hospitaal vervoerd.

RADIO-STOORNIS.

Tot tweemaal toe hebben wij een beleefd en vriendelijk verzoek gericht tot de betrokken gezagdragers om de gemaakte politiekeur ten uitvoer te willen brengen, doch tot nog toe zonder resultaat.

Dit is de reden dat wij weder onze Politie Raad beleefd en dringend verzoeken deze keur te willen handhaven en te zorgen, dat zij ten uitvoer worde gebracht. Laat men beginnen met alle auto's en electrische apparaten te controleren, die storend op alle radio's werken.

„Een katholiek mag nooit neutraal zijn in deze strijd", zegt Cardinaal Hinsley

De Cardinaal ziet in de samenwerking met Rusland het middel om den Rus weer in contact met het Christendom te brengen: wij moeten hun in godsdienstig opzicht ten voorbeeld zijn.

„Ik kan werkelijk niet begrijpen, hoe één katholiek neutraal kan blijven in deze oorlog, hoe één katholiek niet verlangend zou zijn om zijn krachten te geven in deze oorlog", zo vertelde Zijne Eminentie Arthur, Cardinaal Hinsley, Aartsbisschop van Westminster, aan Correspondent Quentin Reynolds van „Collier's", in welk blad een interessant vraaggesprak met den eersten der Engelse katholieken staat.

„Alles wat nazie is, is anti-katholiek, want alles wat nazie is, is er op uit ons geloof te vernietigen. Hiervan uitgaande en wijzende op de vervolgingen, waarvan de Cardinalen Faulhaber en Innitzer het slachtoffer zijn, durf ik te zeggen, dat elke katholiek, die neutraal blijft, zijn godsdienst ontrouw is geworden", zo zeide de Cardinaal.

Dezer dagen — 30 September — heeft de wereld herdacht, hoe 4 jaren geleden de overeenkomst van München tot stand kwam. Het is in dit verband goed erop te wijzen, dat het Cardinaal Hinsley is geweest, die toèn al hiertegen heeft gewaarschuwd. Lang voor er van een feitelijke oorlog sprake was, stond Cardinaal Hinsley bekend om zijn felle aanvallen op Hitler en het nazie-systeem.

Cardinaal Hinsley is al 77 jaar oud en erg zwak van gezondheid. Reeds enkele malen heeft men zijn dood gevreesd. In verband hiermede woont de Cardinaal ook niet meer in Londen, doch buiten, waar Hij Reynolds ontving. Zelf zag de Cardinaal de ernst van zijn gezondheidstoestand in, want Hij zeide:

„Ik ben half blind, half doof, en ik heb nog slechts een half hart tot mijn beschikking, maar zolang ik nog iets over heb, zal ik niet ophouden mijn mede-katholieken op te wekken tegen de nazies te vechten, want de nazies zijn erop uit ons geloof en onze vrijheid te vernietigen."

„Wij Engelsen, zijn bekend om het gemak waarmede wij een compromis sluiten. Maar er is nimmer een compromis mogelijk tussen de grondbeginselen van goed en kwaad. Er is geen compromis mogelijk tussen Christendom en Anti-Christendom. Als deelgenoot in deze oorlog durf ik mij beroepen op de beginselen van Pius XI in zijn „Mit brennender Sorge" en Zijn kersttoespraak van 1937. Die documenten en de Atlantische Brief zijn voor de Christenen twee bakens in zee. Ook heeft President Roosevelt gelijk door ons te wijzen op de vier vrijheden, voor welke wij vechten: vrijheid van het geschreven en gedrukte woord, van godsdienst, van gebrek en van vrees. Dat zijn dingen, die des vechtens waard zijn.

De nazie-radio tracht mij zwart te maken en galmt rond, dat mijn katholieke geloof niet te rijmen valt met mijn Britse loyaliteit. Ik kan hierop slechts met het woord van Sir Thomas More antwoorden: „Ik ben een loyaal dienaar van mijn land, maar ik ben Gods dienaar in de eerste plaats."

„Wij moeten ons spiegelen aan de Russen".

Het gesprek komt op Rusland. Een glimlach gaat over het gelaat van den Cardinaal.

„Die prachtige Russen. Die weten wat het wil zeggen tot de dood toe voor het land te vechten en het te bevrijden van de gesel van den invaller. Wij moeten evenwel moed hebben. Ik word bepaald geprikkeld, wanneer ik katholieken ontmoet, die nog aarzelend dralen, wanneer het over onze Russische broeders gaat. Wij moeten ons juist aan hen spiegelen. Wij moeten zij aan zij met de Russen tegen den gezamenlijken vijand vechten. De Russen begrijpen niets van onze godsdienst. Maar wellicht, dat als wij hun een honderdste procent van onze hulp geven, en wanneer wij hun een honderdste procent van ons geloof wisten te geven, dat zij ons en ons geloof beter zouden leren verstaan. Een katholiek die niet alle hulp aan Rusland wil geven, aldus de Cardinaal, is niet trouw aan zijn godsdienst. **Máár: wij moeten door ons voorbeeld tevens aan de Russen tonen, welke de waarde van onze godsdienst is.**

De Brits-Amerikaanse samenwerking had eveneens de aandacht van den cardinaal. „Groot Britannië en de Verenigde Staten beschouwen als hoofdmotief, waarvoor zij in de oorlog gegaan zijn, de verdediging van de geestelijke belangen, de verdediging van persoonlijke en gezamenlijke vrijheid.

In verband met de officieele mededeeling van den Gouvernementspersdienst van den 2n October 1942 omtrent de inwerkingstelling van eene voorloopige distributie regeling, worden de hoofden van gezinnen die in het stadsdistrict van Curacao wonen of hunne vertegenwoordigers verzocht zich vanaf Maandag den 12n October 1942, gedurende de kantooruren, op het Bevolkingsbureau, Curacaostraat 50, Overzijde, te vervoegen tot het verkrijgen van een distributiestamkaart.

Het Hoofd van het Centraal Bureau voor het Bevolkingsregister in Curaçao,

M. BARTELS DAAL.

4266

Britse overval van as-garnizoen in Egypte.

De Raf viel Osnabrück aan.

Milreis vervangen door Cruzeiro als Braziliaanse munteenheid.

OORLOGSCOMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

Het communiqué van Caïro luidt als volgt: „Gedurende de nacht van 5 op 6 October waren de patrouilles aan beide zijden actief. Een vijandelijke sterkte werd overvallen en het garnizoen werd vernietigd. Gisteren was er niets te vermelden van onze landstrijdkrachten. De scheepvaart en de havenfaciliteiten van Tobruk werden aangevallen door onze zware en middelzware bommenwerpers in de nacht van 5 op 6 October. In het gevechtsgebied waren onze gevechtsbommenwerpers, gevechtsvliegtuigen en lichte bommenwerpers actief. Zij vielen vijandelijke voertuigen en kampen aan in alle sectoren. Voertuigen werden in brand gezet in machinegeweer-aanvallen van geringe hoogte. Gevechtsbommenwerpers veroorzaakten ook branden. Lange afstands-gevechtsvliegtuigen vielen met succes een basis voor vijandelijke watervliegtuigen aan. Een drie-motorig vijandelijk watervliegtuig werd in brand gezet en verschillende andere werden beschadigd. Zware bommenwerpers vielen de havenfaciliteiten te Benghazi aan. In een aanval, die onze lichte bommenwerpers deden op een vijandelijke petroleum-opslagplaats nabij El Daba werd een brand veroorzaakt. Zware bommenwerpers plaatsten „bijnatreffers" toen zij een vijandelijk convooi ten Zuid-Westen van Creta aanvielen. Op zijn minst een der escorterende vijandelijke vliegtuigen werd neergeschoten. Een tweede ME110 en een JU88 werden op het laatst gezien, terwijl zij brandende omlaag gingen. Van deze en andere operaties keerden 4 onzer vliegtuigen niet terug" (Caïro, (AP) 7.10).

DE GEALLIEERDEN TREKKEN OVER DE OWEN STANLEY KETEN.

De voorste Australische strijdkrachten trekken over de Owen Stanley bergen op Nieuw Guinea in het spoor van de Japanners, die zich gestadig terugtrekken. De Australiërs rapporteerden, dat zij een aantal vijandelijke doden hebben gevonden, wier lijken geen wonden vertoonden van kanonvuur. Men is daarom van mening, dat zij stierven aan een of andere ziekte of aan verhongering na te zijn afgesneden door de Geallieerde opmars, welke reeds tien dagen duurt. Er is echter geen aanduiding, dat de gehele Japanse strijdmacht in dit gebied ziek is.

Door hun geslaagde terugtrekking denkt men, dat zij nog in staat zijn zich verder terug te trekken, zelfs indien zij op kleinere rantsoenen gesteld zijn (MacArthurs Hoofdkwartier in Australië, (AP) 7.10).

ESSEN WAS HET DOEL VAN DE RAF.

De Duitse radio deelde mede, dat Essen in de nacht het doel was van de Royal Airforce. Hieraan werd toegevoegd, dat 8 burgers werden gedood, 2 vermist worden en verschillende huizen werden vernield (Londen, (AP) 6.10).

AANVAL OP OSNABRUECK.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit: „Een grote strijdmacht van onze bommenwerpers voerde in de afgelopen nacht een geconcentreerde aanval uit op de industrie- en spoorwegstad Osnabrueck. 6 Onzer vliegtuigen worden vermist" (Londen, (AP) 7.10).

NIEUWE BRAZILIAANSE MUNT-EENHEID.

Cruzeiro vervangt Milreis.

President Vargas vaardigde een besluit uit, waardoor de Cruzeiro de Milreis zal vervangen als de Braziliaanse munt-eenheid. De regeling gaat in op 1 November as.

De waarde van de Cruzeiro zal dezelfde zijn als van de Milreis. Het honderste deel van de cruzeiro zal bekend staan als de Centavo en het muntteken zal worden geschreven vóór elk bedrag. Dit wil zeggen, dat het Braziliaanse geld onder het systeem van decimalen wordt gebracht. Het huidige muntteken verscheen tot nu toe vlak voor het derde cijfer van rechts, waardoor de reis van milreis werd gescheiden (Rio de Janeiro, (AP) 7.10).

[Volledig geschreven is het teken van de milreis 1$000, doch gemakshalve laat men ook de nullen wel weg bij het schrijven van grote bedragen. De term „duizend milreis" wordt niet gebruikt. Dit bedrag (1:000$000) wordt genoemd een „conto de reis" en bedragen van meer dan 1:000$ worden gerekend als zoveel „conto de reis". Bij het schrijven van Braziliaanse geldwaarden bestonden tot nu toe drie tekens om de plaatsen van de cijfers aan te geven. Deze zijn het milreis teken ($), het conto teken (:) en het duizend conto teken (.).

Waarden, die minder bedroegen dan een milreis werden ter rechterzijde van het ($) teken geschreven. Dus bijv. $ 522 (vijf honderd twee en twintig reis). Om een voorbeeld te geven van de ingewikkeldheid bij het schrijven van Braziliaanse geldwaarden, beschouwe men het volgende bedrag **Rs. 645.271:982$321** Let op de tekens, eerst Rs., dan een punt, een dubbele punt en een $-teken. (zes honderd vijf en veertig duizend zevenhonderd een en twintig **contos**; negenhonderd twee en tachtig **milreis**; drie honderd een en twintig **reis**).

In Nederlands geld komt één milreis ongeveer te staan op 10 cent — Red. Amigoe].

SUCCES VAN HET RODE LEGER NABIJ STALINGRAD.

De Sovjet-radio zeide, dat een afdeling van Maarschalk Timosjenko's verlichtingsleger onder dekking van kanonvuur, dat door de kanonneerboten op de Wolga werd afgegeven, een bewoonde plaats ten Noord-Westen van Stalingrad heeft bezet (Moskou, (AP) 6.10).

RUSSISCH MIDDAGCOMMUNIQUÉ.

Het Russisch middagcommuniqué luidt als volgt: „Gedurende de nacht van 6 op 7 October bestreden onze troepen den vijand in de gebieden van Stalingrad en Mozdok. Geen belangrijke veranderingen vonden op andere fronten plaats. In het gebied van Stalingrad hebben felle gevechten voortgang. De vijand voert nieuwe strijdkrachten aan en werpt haar ogenblikkelijk na aankomst in de strijd. Een bataljon van de Duitse infanterie, welke werd gesteund door 11 tanks, deed 6 aanvallen op stellingen, die door een afdeling werden bezet. Alle aanvallen werden afgeslagen. Manschappen van het Rode leger vernielden 5 tanks. In een andere sector stelde ons artillerievuur 7 Duitse tanks buiten gevecht en vernielde 2 mortieren-batterijen. Tevens werd ongeveer een bataljon van de vijandelijke infanterie opgeruimd. Ten Noord-Westen van Stalingrad voerden onze troepen actieve operaties en verbeterden in een sector hun stellingen. In andere sectoren sloegen onze troepen vijandelijke tegenaanvallen af. Een hoogte, welke wordt verdedigd door Russische soldaten, werd tien maal aangevallen door de Hitlerieten. Bij deze gevechten verloor de vijand alleen aan doden meer dan 800 man. Drie Duitse vliegtuigen werden neergehaald door artillerievuur. In het gebied van Mozdok sloegen Sovjettroepen een aanval van de vijandelijke infanterie af. Alles tezamen hebben onze manschappen in een tijdsverloop van 24 uur 7 Duitse tanks in brand gezet of ontwricht en ongeveer een compagnie Hitlerieten opgeruimd.

Ten Zuid-Westen van Novorossisk wierp de vijand een divisie infanterie in de strijd, die pas aan het front was gekomen. Tweemaal viel men een hoogte aan. De manschappen van het Rode leger sloegen de Hitlerieten terug. Bij gevechten op de toegangswegen naar de heuvel, die van groot krijgskundig belang is, verloor de vijand ongeveer 400 officieren en manschappen. Onze troepen veroverden 4 mortieren, 11 machinegeweren en ammunitie. Er werden gevangenen gemaakt" (Moskou, (AP) 7.10).

NIEUWE BRITSE TANKS.

Sir James Grigg, de Britse Secretaris van Oorlog, onthulde, dat Groot Britannië een nieuwe tank maakt, die volgens een lid van het Parlement „meer praesteert dan enige andere tank, die gebruikt wordt door enige andere oorlogvoerende mogendheid". De beschrijving van de qualiteit der tank werd gegeven door het Arbeidslid R. R. Stokes, die den Secretaris van Oorlog de naam van de nieuwe tank vroeg. Zij is een lijnrechte afstammeling van de Churchill-tank en wordt thans gewoon genoemd „een 27 (M)". Sir James verstrekte geen bizonderheden omtrent de praestaties of de bewapening van de tank (Londen, (AP) 7.10).

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Ergens op Nieuw Guinea:** De zilveren ster van het Noordamerikaanse leger werd gespeld op de pyjama van den AP-correspondent Vern Haugland door Generaal Douglas MacArthur. Dit is de eerste maal, dat een dergelijke erkenning is gedaan van de moed van een burger. Generaal Mac Arthur was op reis voor een bezoek aan het front op Nieuw Guinea en decoreerde Haugland bij een hospitaaltent, waar de correspondent herstellende is van uitputting en koorts. Zo men zich herinnert heeft hij 43 dagen lang rondgezworven in de bergachtige wildernissen, waarin hij terecht kwam na met een valscherm uit een bommenwerper gesprongen te zijn.

— **Vichy:** Laval vertrok hedenmorgen naar Parijs na gisteren te Vichy geconfereerd te hebben met Schleicher, Von Nidda en de Franse Ministers van Industrie en Economie. Men gelooft, dat de reis tot doel heeft ogenblikkelijk grote arbeidskrachten aan Duitsland over te dragen.

— **Londen:** Het Britse nieuwsagentschap deelde mede, dat gisteravond een bom ontplofte in een theater te Parijs, waarbij 2 personen werden gedood en 18 gewond. In het theater werd de film vertoond: „De Jood Suss", van het boek van Lion Feughtwanger, dat in de Verenigde Staten werd gepubliceerd onder de titel: „Macht".

— **Londen:** Sinclair deelde aan het Britse Lagerhuis mede, dat 1082 bommenwerpers van de Raf in 9 maanden tijds — eindigende 30 September — boven Noord-Europa verloren gingen. Hij zeide echter, dat de Britten naar verhouding minder verloren dan de Duitse strijdkrachten, die Groot Brittannië aanvielen.

— **Berlijn:** Het Duitse Hoofdcommando meldde, dat de Duitse troepen Malgobek in de Midden-Caucasus ten Zuiden van de rivier de Terek veroverd hebben.

— **Tsjungking:** Wendell Willkie bracht hedenmorgen een uur door in conferentie met Tsjang Kai Sjek. Sedert zijn aankomst op Vrijdag heeft Willkie meer dan 10 uren doorgebracht in verschillende conferenties

— **New York:** Het Duitse Hoofdcommando onthulde in een radio-uitzending van Berlijn, dat de Britten op Zondag een commando-aanval hebben gedaan op het eiland Sark op 36 kilometer van de Normandische kust. Het Duitse communiqué zeide, dat slechts 1 Duitser van de militaire werkploeg, welke er door de Engelsen werd gevonden aan gevangenneming ontsnapte. Sark is een klein eiland in het Kanaal, dat de Duitsers in Juni 1940 van de Britten namen.

YEHUDI MENUHIN NAAR ARUBA EN CURAÇAO.

Aneta New York verneemt, dat de wereldberoemde violist Yehudi Menuhin op zijn Latijns-Amerikaans tournee, die hij de volgende zomer zal houden, het eerst zal spelen op Curaçao en Aruba.

VERENIGINGNIEUWS.

Curaçaose postzegelvereniging: Gewone ledenvergadering op Zondag 11 October om 10.00 uur in het Logegebouw „De Vergenoeging" te Willemstad.

Kerkelijke toestand op Curaçao

1742--1776

door

PATER WILLIBRORDUS MENNO BRADA O.P.

(Slot).

De bouw van de St. Anna-kerk.

De tegenwoordige pro-cathedrale kerk in de Bredestraat, Otrabanda, Willemstad, heeft een steen met het jaartal 1752 in de muur. Werd toen de kerk daar gebouwd? Pater Schabel schijnt aan de Handelskade gewoond te hebben, later wonen de Jezuïeten in de Kuyperstraat. De boven vermelde Gijsbert Roelos Cales ruilt 12 September 1736 met Bernard Schager: drie huizen in Otrabanda ten Zuiden van de weg tegen een huis in de Kuyperstraat. Is dit de eerste verplaatsing naar de Bredestraat?

Vóór vóór 1752, in een protocol van 20 Juli 1741, lezen wij, dat de Katholieken „een huis cum annexis approprieren tot de exercitie van de R.K. Godsdienst staande in de Bredestraat aan de overzijde van deze haven". Caysedo, de Augustijn, die hier werkte tot 1738, schijnt ook daar gewoond te hebben. Wij weten, hoe hij ook met bouwplannen rondliep, doch de paters Jezuïeten meenden, dat het hun toekwam een kerk te bouwen.

In 1751 kwam hier een Augustijn, **Pater Miguel**, zich noemend pastoor van het eiland Porto Rico. Bouwde hij nu een kerk in de Bredestraat? Had zo toch een Augustijn de eer hier een kerk te bouwen? (Meresetz deed het niet, want in 1752 staat deze op vertrek naar San Domingo).

Hamelberg (o.c., pag. 176) vertelt, dat juist in 1752 Otrabanda al reeds „meerder betimmerd was als de Willemstad". Hiermede klopt ook, dat een protocol van 31 Juli 1756 kan spreken van een nieuw huisje, dat sinds enkele jaren gebouwd werd. Pater **Grimon** steekt erg in de schuld, hij doet afstand van zijn bark St. George en al zijn bezit. Endigde de bouw der kerk met een faillisement?

Twee jaren lang was pater Grimon in zijn werk gesteund door **fr. Joseph Hernandez**

In de doopboeken staan voor deze tijd nog de namen:

Andrea Garcia S.J. (11 Mei 1755 — 1 Juni 1755); **Fernando Pinzon** (1 Juni 1755 — 13 Juli 1755); **fr. Luis Felix Pinzon** (13 Juli 1755 —??); **fr. Ambrosio Bernardo** (13 Juli 1755 — 20 October 1755).

Nògmaals een Dominicaan in de Curaçaose geschiedenis.

Men had in Curaçao altijd maar uitgezien naar een Hollandsen priester, in October 1755 kwam er dan een Hollandse Dominicaan, **fr. Petrus Wijnandus Gambier O.P.** Uit de archieven der Orde blijkt, dat hij een zeer lastig karakter bezat en zonder permissie der Orde en van de Congregatie in Rome naar Curaçao was gekomen. In Maart 1756 dient hij een verzoekschrift in om pater Joseph van het eiland te zetten. Waarom?

In een stuk van 20 Juni 1756 verklaren zes en twintig ondertekenaars (veel Franse namen) zich „vergenoegd" met het verblijf van pater Gambier op Curaçao. Die pater Joseph en nog een priester (een Antonio Navarro waarschijnlijk) moeten van het eiland, want zolang er Spaanse priesters zijn, is er onenigheid tussen de leden der kerk. De inlandse bevolking immers gaat naar de Spaanse priesters; zij komt althans niet in de kerk.

Met een beroep op de plakkaten, die niet dulden dat niet-Nederlandse priesters verblijf houden op Curaçao, versterken ze hun verzoek. Weer een beroep van Katholieken op de plakkaten, die eigenlijk tegen hen gericht waren. Scherp schijnt dus wel de tegenstelling tussen de bevolking van Curaçao en de inkomelingen. Doch 20 Juni 1756 komt er een verzoek van 18 andere ondertekenaars, dat een ander inzicht in deze quaestie wil scheppen: zij getuigen blij geweest te zijn dat pater Gambier kwam, (eindelijk weer een Hollander)! Maar eenmaal gevestigd, in de plaats van de Spaanse geestelijken, veranderde hij van karakter. Het was al opgevallen, dat Gambier voorgaf te komen met voorkennis van de Westindische Compagnie, maar toch niet papieren kon tonen door welke kerkelijke overheid hij gestuurd was. Bovendien zijn zij niet meer „vergenoegd", want pater Gambier heeft een lastig karakter, (gelijk ook het ordesarchief deed weten). Hij preekt niet, geeft geen catechismus, etc. In Juli 1756 klagt pater Gambier zelf, dat hij geen geld ontvangt voor begrafenissen. De kerkmeesters antwoorden, dat de priester sinds enkele jaren een huis heeft en dus geen verder recht tot vragen heeft. Hij wil collecte houden en heeft met Nieuwjaar te vroeg het teken gegeven, dat het nieuwe jaar begon. Dit laatste is werkelijk een doodzonde in de Curaçaose samenleving, Nieuwjaar wordt met een delirium van vreugde begroet.

Sympathiek doet het nederige antwoord van Gambier aan „de eyschers kennende de humeur van de gedaagde maakten hun werk om hem bij gelegentheyd hevig te zien". Hij kent dus zijn karakter. Tot 14 Juli 1757 blijft Gambier dopen; de laatste dagen doopte hij veel volwassenen. Zijn schrift is slordig. Doopte hij in haast voor zijn vertrek toch nog zoveel mogelijk?

Priesters van allerlei nationaliteit voorzien in de geestelijke noden.

Curaçao bleef echter niet zonder priester. De bisschop van Caracas stuurde **Dr. Antonio Navarro** (25 Februari 1758) die reeds vroeger (?) hier was gekomen. Deze geraakte verwikkeld in een proces om een slavin. De vermeende eigenaar had den priester op eigen gezag reeds stokslagen toegediend. Navarro was het Nederlands niet machtig.

Altijd blijft men zorgen voor Curaçao, ondanks al die tegenkampingen. 30 April 1759 (en niet 1755, gelijk Hamelberg meent, of Archief Aartsbisdom Trecht, deel 8, blz. 365) arriveert **Theodorus ten Oever**, afkomstig uit Arnhem kapelaan in Hervelt.

Men vraagt zich nu natuurlijk wel af, welke moeilijkheden deze priester ondervond. In 1765 is er tumult onder de inlandse bevolking „tot op de trap" van zijn huis, waar een vrouw bescherming zocht. Er zijn verwikkelingen met de kerkmeesters, omdat hij een kelk verkocht had (April 1769). Er is een proces over een poortje, dat hij had laten afbreken, een proces dat zo hoog liep, dat het zelfs in Nederland moest gevoerd worden. Ten Oever benoemde er een Amsterdamsen advocaat voor. Verder wordt hij opgeroepen om een hypotheek te betalen, etc. Zorgen te over. Er komt in het doopboek in deze tijd ook nog een andere hand voor dan die van Ten Oever, misschien van pater Domingo Lasso de Vega. Wij vinden althans in een stuk 21 Februari 1761 een legaat voor hem vermeld. Nog andere priesters zijn er in deze tijd op Curaçao: een pater **Bernard** (Fransman), die 29 October 1765 sterft op de plantage Hato. In Februari 1769 lezen wij, hoe een Spaanse priester **Juan de Vicannes**, hier ziek te bed liggend, alles vermaakt aan de kostvrouw, vragend om een eerlijke begrafenis bij zijn dood. Een andere Hollander (waarover in Nederland misschien meer bekend?) volgde Ten Oever op, het was een Minderbroeder-Conventueel **Maubach** (aangekomen 14 Februari 1768).

St. Anna-kerken hier en te Coro en Caracas.

Ten Oever blijft wel op Curaçao want in het jaar 1785 eist men nog een boete van tien duizend gulden van hem. Hij moet het eiland verlaten, het altaar afbreken, en dat alles wegens clandestiene godsdienstoefening. Maubach kwam aan op 14 Februari 1768. Op het titelblad van het doopboek schrijft hij, dat hij door de Apostolische Stoel en de cardinalen de R.K. Kerk van de Propaganda Fide als missionaris is aangesteld en tot dit officie is toegelaten door de Staten van Holland en door hun waarnemend gouverneur Jan Rodier (Jean Isai Claris Rodier de la Brugiere 1762 — 1781) op Curaçao en de daartoe behorende eilanden. Gedurende zijn korte leven hier — hij stierf reeds de 29 September 1769 — voltooide hij de kerk. Deze werd toegewijd aan de H. Anna ter herinnering aan de ontdekking van Curaçao (26 Juli 1499 door Alonso de Ojeda) op haar feestdag misschien ook ter pieuze navolging der cathedralen van Coro en Caracas, die eveneens de H. Anna tot patrones hebben en onder wier jurisdictie de missie eertijds gestaan had.

Van zijn kortstondig leven als missionaris staat vermeld, dat hij zijn ambt wel heeft waargenomen; „alle fouten en misbruiken, die er alreeds waren heeft zoeken uit te bannen en weg te nemen", aldus het „Gedenkboek der Dominicanen" (1920, pag. 6).

Gebrek aan geestelijke verzorging doet naar Nederland schrijven.

Nadat de Paters Jezuïeten hun werk op Curaçao rond het jaar 1740 hadden moeten opgeven, is de geestelijke verzorging van Curaçao tientallen jaren zeer ongeregeld geweest. Nu en dan kwam er eens een priester. Wij zien echter een verlangen bij de mensen van Curaçao zelf, om zo mogelijk in die toestand verandering te brengen.

Een enkele maal leek het of er verandering zou komen, en er arriveerden op Curaçao ook weer priesters uit Europa. Doch b.v. een zekere pater Maubach, de Bouwer van de Cathedraal, met wien men veel op had, stierf ook ongelukkigerwijze reeds na twee jaar. Wat nu te doen?

Men besloot een brief te schrijven naar den Aartspriester van Holland (in die tijd had Nederland geen Bisschop) om hem te verzoeken een priester te zenden. De brief werd ondertekend door vier „Gequalificeerden van de Roomse Gemeente", een soort Kerkbestuur dus, maar dan aangesteld door den Gouverneur. Wij weten niet wie de brief heeft opgesteld. Wellicht heeft men de hulp van een of anderen ambtenaar ingeroepen, om te weten van wie er allemaal permissie nodig was om gedaan te krijgen dat een Nederlandse geestelijke hier zonder moeilijkheden zijn geestelijke bediening kon uitoefenen. Een der ondertekenaars kon niet schrijven.

Zij klagen er over, dat er nu, dato 26 Maart 1772, alleen maar een oude priester op het eiland is, die vanwege ziekte slechts op ongeregelde tijden de H. Mis kan lezen. Ze zeggen liever een Hollandsen priester te hebben, daar zij anders niet kunnen biechten.

Wij zijn zo vrij dit laatste te betwijfelen, hoe zouden menschen op Curaçao uit die tijd zich niet verstaanbaar hebben kunnen maken aan een Spanjaard? De grote massa sprak immers verbasterd Spaans, naar het getuigenis van Pater Schabel, en dus in de tijd van deze brief (1772) al aardig ontwikkeld Papiament. Neen, zij die uitsluitend Nederlands spraken en dit ook uitsluitend verstonden, zijn wel heel weinig in aantal geweest in die tijd. In 1740 waren b.v. slechts een veertigtal Europeanen op het eiland. Neen, dit zal de waarheid niet zijn. Wellicht hebben die paar Hollanders hun verlangen doorgedreven.

Zij willen ook geen Spanjaard meer, daar ze al lang niet meer onder het Spaanse juk zuchten. Misschien is dit argument er maar bijgezet om bij de bewindhebbers van de Westindische Compagnie, die permissie moesten geven, in het gevlei te komen. Veel later lezen wij nog, dat een Spaanse priester hier juist veel penitenten heeft.

De toon, die de heren in de brief aanslaan, is nogal uit de hoogte, vol critiek over de administratieve verhouding tussen de geestelijken en de heren van het opgelegde Kerkbestuur. Zij prijzen natuurlijk de toestand op Curaçao. De Gemeente is groot, de kerk is de mooiste van het eiland, zeer netjes en met een goed orgel, zonder organist echter. De voorwaarden zijn echter omslachtig. Zo b.v. betreffende de Catechismus, moet hij de dagen er voor vaststellen in overleg met de heren Kerkmeesters (!).

De eerste Arnoldus de Bruyn.

Dit en dat kan gelden als inkomsten, „en daar moet de Pastoor mede tevreden zijn". Men krijgt sterk de indruk, dat de heren niet weten welk standpunt te moeten innemen. Ook echter is het mogelijk, dat iemand die geholpen heeft bij het opstellen van deze brief, niet katholiek was en zich een Kerkbestuur in de Katholieke Kerk voorstelde, als controlerende ouderlingen. Het is ons zo nog meer begrijpelijk, dat Mgr. Martinus Niewindt een einde maakt aan dat door het Gouvernement ingestelde soort van Kerkbestuur. Na Maubach werkt hier de Vlaamse saeculiere priester **Arnoldus de Bruyn**. Deze was geboortig van Waspik (Coppens, „Nieuwe beschrijving van het Bisdom Den Bosch") en studeerde rechten te Leuven. Ook hij bleef slechts twee jaar, nl. van 1773 tot 1775.

Alweer een Dominicaan.

De Dominicaan **Guillelmus Jacobs O.P.** uit Antwerpen, later ook werkzaam op St. Eustatius en te St. Pierre (hoofdstad van Martinique), bleef ook niet langer dan 2 jaar, aangeklaagd bij den nuntius in Brussel door zijn kerkmeester Willem van der Heyden. Hij bleef (waarvan?) onschuldig, doch was al vertrokken (cf. Nota's van Pater Cruls O.F.M. Archief Franciscanen Weert, die dit meedeelt op gezag der Paters Luyten en Van den Vondel uit Curaçao teruggekeerd; idem Kistemakers: „Godsdienstig- Geschied- en Letterkundig Tijdschrift". Den Haag 1839, 2de dl.). Hij schijnt ook in financiële nood verkeerd te hebben, want op 7 Januari 1777 eist hij voor de raad iets op uit de boedel van De Bruyn.

De Franciscanen nemen de missie op zich in 1776.

Zo kan het niet doorgaan. Deze laatste 30 jaar waren vol moeilijkheden. Dat begreep ook Mgr. Busca, de Nuntius te Brussel. Zijn pogingen om vaste religieuzen voor Curaçao te verkrijgen zag hij met succes bekroond. 17 Mei 1776 kan hij naar Rome schrijven dat de Provincie der Franciscanen in België drie paters had voorgedragen. Zij kwamen hier aan 17 November 1776 [1]).

Als wij het afgelopen tijdperk overzien, dan geeft het vooral de indruk van een lijdensgeschiedenis, een indruk van veel menselijke kleinheid. Wij staan te ver af om altijd partij te kunnen kiezen in de geschillen. Er moet veel leed geleden zijn.

Vergeten wij ook niet, dat het kwaad meer gerucht geeft dan het goede. De doopboeken getuigen ook van Apostolische ijver en wij zien ook de onverzettelijke wil om Christus' bevel „Gaat en onderwijst alle volken" ook op Curaçao in vervulling te doen gaan. Er zijn jaren van meer dan 1000 doopsels.

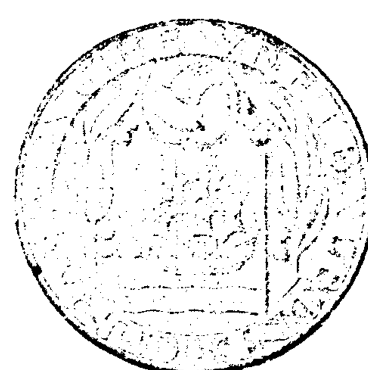
Wat de verhouding tot de Staat betreft: Wij zien dezelfde ruime toepassing der plakkaten als vroeger; het aantal katholieke kooplieden is nog aanmerkelijk groot. Wij zien een diep ingrijpen wat disciplinaire maatregelen betreft. Opmerking verdient dat in 1753 het trouwreglement werd ingescherpt: „geen van de Roomse geestelijkheid of van enige sekte zo ze moge genaamt zijn, zullen ondervinden iemand in ondertrouw op te nemen of te hertrouwen". Ontslag en verbanning zullen volgen. Hoe dan het sacrament des huwelijks toe te dienen? Er zijn dan ook geen trouwboeken aanwezig. De houding van het gouvernement was trouwens ook niet zo breed dat niet in 1762 het volgende bevel afkwam: „als leden der raad zijn toegelaten, die van de voornaamste en vroomste ingezetenen, doende professie van de gereformeerde religie". De Katholieken waren dus uitgesloten. En in 1770 komt er een resolutie, dat katholieken niet meer op het Protestantse kerkhof mogen begraven worden, tenzij ze blank zijn.

Nog een ander bericht geeft een indirecte verhouding te zien: „De Capucijnen-missie in Venezuela heil veel te lijden van de Caraïben: zij overvielen de vreedzame woonplaatsen der Christen-Indianen, vermoorden de mannen voerden de vrouwen en kinderen als slaven weg. Het ergste werd deze plaag, toen in het jaar 1761 de Hollanders aan de Caraïben wapenen schonken en hen zo gebruikten tot vernietiging der Spaanse Koloniën" (cf. Het missie-werk 1928 „De oude Capucijnen Missies in Guyana" door Pater Jucundus pag. 153 env.).

Nadere gegevens over dit droeve tijdvak zijn zeer welkom. Veel dient nog te worden opgehelderd.

[1]) Deze Franciscanen werkten hier van 1776 tot 1820. Hierna, van 1820 tot 1870, werkten hier saeculiere geestelijken, en na 1870 de Dominicanen. — Red.

— Tot wethouder van Utrecht is benoemd Doctor Frits Breedvelt, secretaris van het Onderwijsgilde en N.S.B.-er.

SPORT - RUBRIEK.

Officiële Mededelingen

van

„De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN

Van Zaterdag 3 October 1942.

Jong Holland 1 — Jong Curaçao 1 6—1.

Van Zondag 4 October 1942.

S.U.B.T. 1 — Atlanta 1 4—3.

Jong Curaçao Jr. — S.U.B.T. Jr. 9—0.

STAND VAN DE COMPETITIE 1942.

A-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	doelpunten tegen	punten	gem.
Jong Holland 1	4	3	1	0	11	2	7	1.75
Independiente 1	4	3	1	0	15	6	7	1.75
Scherpenheuvel 1	4	2	2	0	14	3	6	1.50
Jong Curaçao 1	3	2	0	1	7	7	4	1.33
Atlanta 1	5	2	2	1	12	9	6	1.20
S.U.B.T. 1	2	1	0	1	5	5	2	1.00
Volharding 1	4	1	0	3	8	10	2	0.50
Transvaal 1	5	1	0	4	7	13	2	0.40
Arsenal 1	5	0	0	5	3	22	0	0.00

Res.A-Klasse			l.	verl.	doelpunten voor	doelpunten tegen	punten	gem.
Jong Holland 2	3	3	0	0	15	0	6	2.—
S.U.B.T. 2	2	2	0	0	9	4	4	2.—
Scherpenheuvel 2	2	1	0	1	6	6	2	1.—
Jong Curaçao 2	4	2	0	2	16	14	4	1.—
Independiente 2	3	1	0	2	9	10	2	0.66
Atlanta 2	4	0	0	4	6	27	0	0.00

Juniores			l.	verl.	doelpunten voor	doelpunten tegen	punten	gem.
Jong Curaçao	3	3	0	0	22	3	6	2.—
Scherpenheuvel	3	2	0	1	14	3	4	1.33
S.U.B.T.	2	1	0	1	3	10	2	1.00
Jong Holland	3	1	0	2	7	10	2	0.66
Independiente	3	0	0	3	3	23	0	0.00

Het BESTUUR.

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN: Wo., 7 Oct.

Telegram Afdeling: Hr. Schaap, tel. 353, Amalia van Solmslaan 4.

Shipping & Supplies: Hr. Polvliet tel. 455, Hotel kamer 56.

Scheepvaart Afdeling: Hr. De Troye, tel. 724, Emmastad 133A.

Dok-afdeling: Hr. J. v.d. Veen, tel. 431.

Sportclub „Asiento": Voetballers Donderdag 8 October onderlinge oefenwedstrijd. Terrein Rio Canario Aanvang 16.30 uur. Scheidsrechter H. Jansen.

Curaçaose Athletiek Bond: Het Bestuur deelt mede, dat op 25 October as. Athletiekwedstrijden zullen worden gehouden, nl. verenigings vijfkamp om de wijlen Ferke Meersma tropee en een persoonlijke vijfkamp met de volgende nummers: 100 meter hardlopen; ver- en hoogspringen; kogelstoten en speerwerpen. Verder zullen tevens junior athletiekwedstrijden worden gehouden, zowel voor jongens als meisjes. Het programma zal nader worden bekend gemaakt.

Tevens delen wij aan de wandelliefhebbers mede, dat op 21 en 22 November as. de tweedaagse wandelmars zal worden gehouden ten bate van het Rode Kruis. Nadere biezonderheden volgen.

BRION

Het Leven van onzen Curaçaosen Held.

door

P. A. EUWENS O.P.

X.

De Curaçaoënaar Manuel Carlos Piar is een der dapperste generaals van de Venezolaanse vrijheidsoorlog.

Dit krijgsplan, door Piar koen en stout opgezet, met onweerstaanbaar geweld uitgevoerd, baande voor de Republikeinen de weg naar het gehele binnenland van Venezuela en Colombia. Piar had reeds de naam het geluk op de punt van zijn degen voor zich uit te dragen. Ook deze veldtocht in Guayana is voor Piar een doorlopend schitterend succes geweest, dat gevoegd bij de ontelbare glorierijke wapenfeiten, die hij te voren reeds in deze geweldige strijd tegen Spanje op zijn naam geboekt had, hem tot de gunsteling van het leger, tot een der meest geniale, dappere en onstuimige generaals en vóórmannen van de Venezolaanse heldenkrijg gemaakt heeft.

De herovering van Guayana beheerst het gehele jaar 1817 en concentreert zich geheel om dit illustre driemanschap: Bolivar—Brion—Piar, waarin alle drie even gewichtige rollen spelen, die onmogelijk los van elkander kunnen beschouwd worden. De roem van deze veldtocht had voor Piar zeker een roemrijker dood gewettigd. Het blijft onbetwist, dat het tragisch einde van Piars leven ook een donkere schaduw geworpen heeft op beide anderen.

Het leven van den Curaçaosen Held Piar.

Alvorens dus de gebeurtenissen van het jaar 1817 te verhalen, willen wij eerst enige biezonderheden uit het leven van dezen landgenoot van Brion mededelen. Wij ontlenen ze aan de den reeds meermalen genoemden schrijver P. Poel.

* * *

Manuel Carlos Piar werd op Curaçao geboren in 1777 of 1778. Nog zeer jong trok hij met zijn moeder naar Caracas, waar hij een zorgvuldige opvoeding en onderwijs van zijn leermeesters ontving. Reeds in 1796 was hij betrokken in een samenzwering te Caracas. Toen dit ontdekt werd, kon hij nog bijtijds naar Curaçao vluchten. Enkele andere samenzweerders van dit complot wisten uit de gevangenis te ontvluchten en namen eveneens de wijk naar Curaçao, waar zij zich, zoals naar den Kapitein Generaal te Caracas werd overgebriefd, in het huis van Piar verborgen hielden. Deze deed daarover bij Gouverneur Lauffer in een brief van 13 Augustus 1797 zijn beklag, waarop Lauffer het volgende antwoordde: „Ik heb U. E.'s missive i.d. van 13 Augustus 1797 ontvangen en aanstonds het daarin aangewezen huis van den burger Piar aan de Overzijde [Otrabanda] op het onverwachts door een commando der Schutterij doen bezetten, doch geen personen, welke door U. E. gereclameerd worden, daarin gevonden."

Piar verdedigt zijn geboorteland tegen de Engelsen in 1804.

Tijdens het beleg van Curaçao in Februari 1804 door den Engelsen Admiraal Bligh maakte Piar zich verdienstelijk door een afdeling vijanden, die in de omtrek van het Schottegat bezig waren de waterkano's te vernielen, te overvallen, en een officier en 3 manschappen gevangen te nemen, terwijl hij de overigen op de vlucht dreef.

Toen het op Curaçao weer rustig was geworden, legde hij zich op de handel en scheepvaart toe en kwam zo op Haïti, waar hij met de Regering in kennis geraakte en het bevel kreeg over een gewapende golet. Doch nauwelijks had hij in 1810 vernomen, dat in Caracas de opstand tegen Spanje geproclameerd was, of hij trok daarheen. Te Puerto Cabello werd hem het bevel opgedragen over een der kanonneerboten, die op de rivier de Orinoco een ondersteuning der troepen moest ageren. Sedert die tijd had hij meer dan iemand een werkzaam aandeel genomen aan de veldtocht tegen Spanje, lauweren zonder tal geoogst, wonderen van dapperheid verricht, was hij de afgod geworden van het leger, maar ook zo gehaat en gevreesd door de royalisten, dat ze een premie van 10.000 pesos op zijn hoofd gezet hadden.

Ook Piar voegt zich bij Bolivar.

Trouw aanhanger van Bolivar voegde hij zich in Haïti bij hem, en bekend met het land en volk, sprekend hun patois, gebruikte hij zijn grote invloed op de negerbevolking om een groot getal Haïtianen voor de eerste expeditie die van daar naar Margarita uitzeilde, aan te werven. Bij het zeegevecht tegen de Spaanse brigantijn van oorlog „El Intrépido" op 2 Mei 1816 toonden deze soldaten welk kostelijk materiaal zij waren voor deze „guerra a muerte" (oorlog zonder genade).

Op de llanos.

Men kan zich te nauwernood een voorstelling maken van het land, waar deze verwoede krijg gestreden werd, noch van het leger, dat Piar in deze veldtocht ter zijde stond.

Ten Zuiden van Barcelona aan gene zijde der Andes strekt zich over honderden kilometers een eindeloze vlakte (llanos, llanuros) uit aan beide zijden van de Orinoco, een ontzaggelijke stroom van 2 tot 6 km. breed. Op talloze plaatsen wordt deze vlakte doorsneden door een menigte andere rivieren, die deze streken in de regenmaanden onder water zetten. Deze vlakten zijn overdekt met gras, van daar de in het Spaanderen ze „el mar de yerbas", graszee, noemden, die aan overtalrijke kudden wilde paarden, muilezels en vee overvloedig voedsel biedt.

Het vlees dezer dieren vormde het enig voedsel, waarover de troepen van Piar hier konden beschikken. Andere levensmiddelen waren er niet te vinden. Dat vlees werd gegeten zonder zout, zonder brood of enige andere toespijs. Alleen voor de wilde, woeste soldaten, llaneros, bewoners en grensbewoners dezer vlakten, half barbaren, was zulk een leven gelijk. De kleding, die zij hun expeditie hadden meegebracht, hun reeds lang van het lijf gesleten; blootsvoets, zonder hoofdbedekking, half naakt of alleen met een dierenhuid bedekt, maakten zij deze campagne mede. Uit haat en weerwraak sneden zij elken Spanjaard die hun in handen viel, even koelbloedig de keel af als zij een stuk vee afmaakten.

Zonder ruiterij was er in deze vlakte niets te beginnen tegenover de Spanjaarden, die over een flinke geoefende cavalerie beschikten.

Doch de wilde paarden der llanos werden door deze natuurkinderen gevangen, getemd, bereden en voor de strijd afgericht.

Wordt vervolgd.